

“Stilla drag” i Draken

Rubriken låter kanske som en motsägelse: Draken (eller drakvarianten i sicilianskt) som uppkommer efter

1.	e2-e4	c7-c5
2.	♘g1-f3	d7-d6
3.	d2-d4	c5×d4
4.	♗f3×d4	♘g8-f6
5.	♗b1-c3	g7-g6

är förstås en gammal Kristallenbekant, men ordet “stilla” är väl knappast det första man tänker på när det gäller denna vilda spelöppning.

Med “stilla drag” menar jag dock specifikt enkla försvarsdrag just i varianter där bägge spelare angriper vilt, helst på var sin flygel; den ene spelaren tar tid från sitt angrepp för att utföra ett lugnt drag som han hoppas ska bromsa motståndaren mer än vad tempo-förlusten kostar.

Ett typexempel på ett “stilla drag” uppkommer i Klassiskt kungsindiskt: 1.d4 ♗f6 2.c4 g6 3.♗c3 ♘g7 4.e4 d6 5.♗f3 0-0 6.♘e2 e5 7.0-0 ♗c6 8.d5 ♗e7 9.♗d2. Svart tänker storma kungsflygeln med drag som ♗f6-d7, f7-f5-f4 och g6-g5-g4, men vit hotar att bryta igenom först på damflygeln med b2-b4, ♗d2-b3, c4-c5 och ♗c3-b5. Alltså tar svart tid till 9 ... a5! vilket tvingar vit att förbereda b2-b4 med a2-a3 och ♖a1-b1.

Men det här skulle ju inte handla om kungsindiskt, utan om Draken. Ramhandlingen är ett parti från årets Rilton Cup:

Richard Winsnes – **Björn Gambäck**
Manhem (IM) Kristallen

som fortsatte

6.	♘c1-e3	♘f8-g7
7.	f2-f3	0-0
8.	♖d1-d2	♗b8-c6
9.	♘f1-c4	

Det skarpaste, först analyserat av flera jugoslaviska stormästare och därför oftast kallat “Jugoslavangreppet”. Löparen på c4 hindrar svarts standardmotstöt i sicilianskt: d6-d5, samtidigt som den både deltar i försvaret av den vita damflygeln och angriper den svarta kungsflygeln (framför allt genom “spiken” på f7-bonden varmed g6 undermineras).

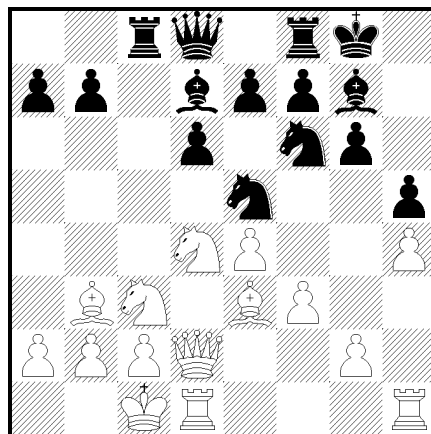
9.	...	♘c8-d7
10.	♘c4-b3	♖a8-c8

Förr spelades nästan alltid 10 ... ♖a5

11.0-0-0 ♖fc8, men efter det “stilla” 12.♗b1! ♗e5 13.h4 får vit initiativet, t.ex. 13 ... ♗c4 14.♘×c4 ♖×c4 15.♗b3

11.	0-0-0	♗c6-e5
12.	h2-h4	h7-h5 (!)

Svarts “stilla” drag! Idéen med h5-systemet är givetvis att bromsa vits attack på kungsflygeln innan svart slår till på damflygeln. 12 ... ♗c4 kan leda till en nästan forcerad (ja, jag sa “nästan”... :-) remivariant: 13.♘×c4 ♖×c4 14.h5 ♗×h5 15.g4 ♗f6 16.♘h6 ♗×e4 17.♖e3 ♖×c3 18.b×c3 ♗f6 19.♘×g7 ♗×g7 20.♗e2 ♖a5 21.g5 ♗h5 22.♖×e7 ♖e8 23.♖×d7 ♖×e2 24.♖×d6 ♖×a2 25.♖d4+ ♗g8 26.♖d8+ som faktiskt spelats i flera partier.

Efter 12 ... h5 har en standardställning i Draken uppkommit. En mängd olika drag har provats för vit, t.ex. ♖d1-g1, g2-g4, ♗c1-b1, ♘e3-h6 och ♘e3-g5.

13.♘h6 är antagligen det skarpaste eftersom det inbjuder svart till ett tematiskt kvalitetsoffer: 13 ... ♘×h6 14.♖×h6 ♖×c3 15.b×c3 ♖c7 16.♗b1! ♖c8 17.g4 varpå vit har ett farligt pjäsoffer med ♗d4-f5! i bakfickan. Svart brukar gå in i detta ändå, men det “hetaste” inom teorivännernas krets är det lugnare 13 ... ♗c4 14.♘×c4 ♖×c4 och om nu 15.♘×g7 ♗×g7 så får svart möjlighet att förstärka sin kungsflygel med ♖f8-h8.

13.	♘e3-g5	♖c8-c5

Tornet står bra på c5 där det har möjlighet att offra sig både på c3, g5 och d5 (om vit spelar ♗c3-d5). Och vad ska tornet annat göra än att offra sig?!

14.	♗c1-b1 !?

Vits “stilla” drag som vi redan sett i flera varianter. Kungen kommer bort från c-linjen

och de farliga diagonalerna c1-h6 och c1-a3 samtidigt som a2-bonden garderas.

Vanligare är dock det direkta 14.g4 h×g4 varefter vit bör spela det konsekventa 15.h5 ♖×h5 16.♗d5 och inte 15.f4 ♗c4 16.♖d3 b5 17.e5 d×e5 18.♗×f6 ♗×f6 19.♗d×b5 ♗×b2! 20.♔×b2 e×f4 ♠

Partiet Rainer Oechslein, Västtyskland - Björn Gambäck, Sverige, 3:e korr lag-EM finalen 1987-92 fortsatte nu med 21.♖×g6+ ♗g7 22.♔b1 ♖c8! 23.♗d6! e×d6 24.♗e4 ♔h8! -+ (△25.♗×f7 ♖×f7 26.♗×c5 ♖×c5 27.♖×f7 ♖e5!)

14. ... b7-b5

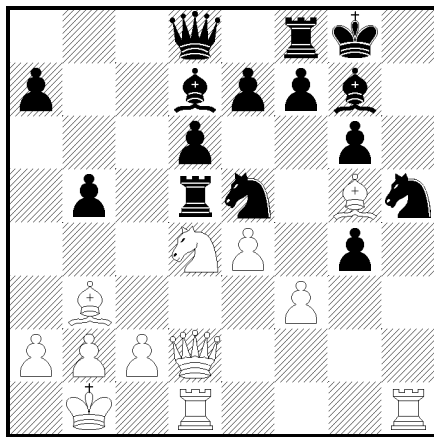
Svart måste genast angripa på damflygeln och det här är det korrekta sättet. Det långsammare 14...a5 försökte jag mot Magnus Jonsson, Rockaden i Allsvenskan förra våren, men fick aldrig igång något motspel och blev snabbt krossad.

15. g2-g4 h5×g4

Inte heller nu är a5 särskilt bra, vilket just Winsnes visade mot Bengt Sjödin i Rilton Cup 1991/92: 16.g×h5 a4 17.h6 ♗h8 18.h7+! ♗×h7 19.♗d5 b4 20.♗ce2 ♗c4 21.♗×c4 ♖×c4 22.♗h6 ♖e8 23.h5 ♖b6 24.h×g6 f×g6 25.♗e3 ♖a6 26.♗f4! +-

16. h4-h5 ♗f6×h5

17. ♗c3-d5 ♖c5×d5 !?

En teoretisk nyhet (?) även om offret är tämligen tematiskt (och en av idéerna bakom 13...♖c5).

Känt är 17... ♖e8 18.♖×h5! g×h5 19.♖h2 ♖c4 20.♗×c4 b×c4 21.♖×h5 f6 22.f4 ♗f7 23.♗h4! +- Karpov - Sznapiak, Dubai (OS) 1986.

I Minsk 1993 (reseberättelse kommer!) mötte jag vitryske kormästaren Kornilovitsch och försökte förstärka Sznapiaks spel, men helt utan framgång: 19... g×f3 20.♖×h5 ♗×g4 21.♖h4 ♖×d5 22.♗×d5 ♖b6 23.♗f5! +-

18. ♗b3×d5 ♗e5-c4

Alternativt kan svart byta bort vits springare med 18... ♗f3!?. Löparen är dock normalt farligare och framför allt måste svart snabbt öppna linjerna på damflygeln.

19. ♗d5×c4 b5×c4

20. f3×g4 ♗d7×g4

21. ♖d1-g1 c4-c3 !

Vitsen med 18... ♗c4: den vita kungsställningen undermineras.

22. ♖d2×c3 ♖d8-b6

23. ♗g5-e3 ♖f8-c8

24. ♖c3-d3

Efter 24.♖b3 ♗×d4 25.♖×b6 ♗×b6 26.♗×b6 ♗f3 skulle inte vit ha mycket att hoppas på.

24. ... ♗h5-f4 !

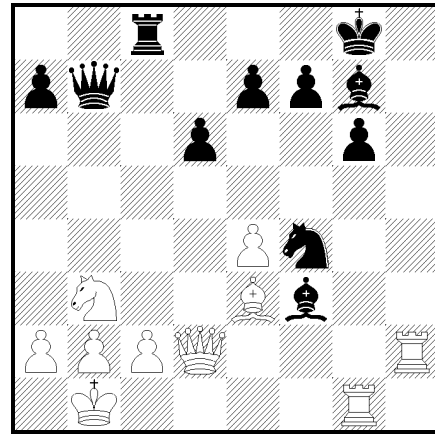
25. ♖d3-d2 ♗g4-f3 !

I stället för att rädda sina pjäser ställer svart dem i slag!

26. ♗d4-b3 ♖b6-b7

27. ♖h1-h2 !

Enda försvaret: vit måste skydda c2.

27. ... ♖c8×c2 ?

I ömsesidig svår tidsnöd missar jag det enklare 27... ♗×e4 28.♗×f4 ♖×c2 29.♖×c2 ♗×c2+ 30.♖×c2 och svart bör vinna det originella slutspelet med dam och tre bönder mot två torn och springare (enligt samfälligt åsikt från "efteranalysjuryn" bestående av bl.a. en GM, fyra IM och en klubbmästare från Kristallen!). Bondemassan på kungsflygeln är förstås fruktansvärd.

28. ♔b1×c2 (!)

Jag hade tänkt mig 28.♖×c2 ♗×e4 med övergång i ovanstående variant.

28. ... ♖b7×e4 +

29. ♔c2-c1 ♗f4-d3 +

30. ♔c1-b1

Givetvis. När jag slog på c2 "glädjeräknade" jag bara med 30.♔c2?? ♗b4+ 31.♔c1 ♗×a2 matt.

30. ... ♖d3-b4 +??

En grov miss. Jag räknade på 30 ... ♖×b2+
31. ♖c2 ♖×e3 (även 31 ... ♖c4 är in-
tressant) 32. ♖c8+ ♕f8 33. ♖h8+ ♖g7
34. ♖×f8+ ♖f6 och trodde att jag skulle
bli matt efter 35. ♖×g6+ ♖×g6 36. ♖h6+...
men nu fanns det visst en dam på e3 som
höll det fältet... I stället är det vit som har
problem efter 34 ... ♖f6: både dam och torn
har "gått vilse", så trots att svart har torn
och kvalitet under har vit svårt att undgå
remischackar.

Efter 30 ... ♖b4+ var det förstås slut på det
roliga och svart gav upp efter ett par drag:

31.	♖b1-a1	♖b4×a2
32.	♕e3-d4	♕g7×d4
33.	♖d2×d4	

Totalt gjorde Winsnes ett stormästarresultat
i Rilton och fick därmed ut sin IM-titel. Efter
tävlingen sa han: "Jag stod bara dåligt i
ett enda parti, det mot dig." — men då
"glömde" han nog förlustpartiet mot turne-
ringssegraren Charlov, Ryssland...

Kristallenspelarna rosade inte marknaden i
Rilton: 1. Charlov $7\frac{1}{2}$ p/9 2. Hector $7\frac{1}{2}$ p
...78. Björn Gambäck $4\frac{1}{2}$ p
...119. Guillermo Riviera 4p
...123. Rune Evertsson $3\frac{1}{2}$ p
...137. Emil Salvesen 3p
...148. Johan Britz 3p
...157. Michael Arovén $2\frac{1}{2}$ p
(174 deltagare).